

Milan Krilović, koordinator projekta Mlad sam, Jasan, Glasam, koji finansira Omladinska prestonica Evrope 2019.

Cilj je da kroz ovaj projekat uključimo mlade u lokalnu zajednicu. Da se aktiviraju i u mesnoj zajednici, i u skupštini zgrada, i u učeničkim i studentskim parlamentima, i u strankamalako imamo sada neki društvene turbulencije, gde određene političke partije planiraju bojkot, to nam nije tema i nećemo sada pričati o tome i niko ovde neće zloupotребiti ovaj momenat.

Ovo što mi sad radimo, a verujem da imamo ovde dovoljan broj mladih ljudi koji su u dosta relevantnim političkim organizacijama, da samo prošetamo malo kroz neke teme, da ih malo pretresemo i da iza ovog izađe neki zaključak koji može koristiti nama kao ljudima iz organizacije ili institutu za medijaciju, pregovaranje javnu politike, ili u okviru projekta mjpg koji se prosto tako zove. Mi nismo mogli da gađamo 2017 godine, šta će se dešavati.

U svakom slučaju, razumete.

Tako da hoću da kažem, to ćemo zaboraviti, bitne su nam teme.

Potpuno je anonimna sesija.

Prvo pitanje jeste kako vi vidite važnost strateškog dokumenta kakav je lokalni akcioni plana i kako ste se do sada sa njim susretali?

Da li ste nekada čuli za to, kakav ste odnos imali prema njemu?

-Za LAP je čula na osnovu principa koji su sastavni deo toga. Konkretno za principe koji se tiču ravnopravnosti polova. Naprimera ako se mlade žene upuste u politiku i slično daće biti diskriminisane, a akcioni plan se bavi sa time. Vezuju je principi rodne ravnopravnosti za LAP i čitajući i pretpostavljajući

-Nije se susretao, jedino posredstvom pravnog fakulteta, gde dolaze teoretski u susret sa njim i samo ga sagledavaju, ne ulaze usrš toga. Prva asocijacija je da mi kao društvo uspostavljamo neki cilj, a lap je oruđe reaktivnosti, kojim mi dolazimo do toga. Mi imamo kao država razrađene strateške planove, ali ono što smatra da je razlog zbog kog nije došlo do njega jeste da ne postoje instrumenti kojima bi oni dolazili do mladih. Da bi se rešilo ako bi se kao društvo fokusirali na to, jer su mladi uvek šeljni da idu dalje i napred i da stvaraj. Oseća se kao u nekom kurgu gde ima milion opcija, a sve je mutno.

-Utisak je da su lokalni strateški planovi jako bitni, i ono što ga vezuje za njih jeste da vezuje svu omladinu, i iz civilnog sektora, i iz političkih partija i potpuno apolitičnu omladinu koja kroz aktivizam bilo koje vrste može da doprinese ostvarenju cilja tog plana. Tako je i bolje pto je plan lokalni jer ostvarenje za ostva cilja dikritaju ti lokalni problemi i objedinjenjem lokalne omladine može da se ostvari. Za potpuni uspeh strateškog plana potrebno je da se sagleda dosta šira slika, na republičkom nivou.

Na pravnom fakultetu su se susretali sa teorijskim stvarima. Postoji stav da je sve to prodavanje magle, laši i slično. Na fakultetu su mladi koji tek treba da shvate da osim rada postoje i drugi načini pomaganja i aktivizma u zajednicu. Trebalo bi uvesti projektno razmišljanje u srednje i osnovne škole.

Prema tome, zaključak je da su učesnici imali kontakt sa nekim strateškim dokumentima ali ne i konkretno sa LAPom.

Kako bi podmlaci političkih stranaka sa lokala mogli da se uključe i da li bi trebalo? I u kojoj formi i u kom kapacitetu?

Da li bi to bio dobar put?

Mi ne znamo za neka bolja vremena, stariji vide i žive u nekoj iluziji i ne vide naše probleme sa kojima se susrećemo. Problem sa tim je da mnogo dugo ljudi koji nisu upućeni u tehnološke razvoje i ostale omladinske potrebe ostaju na nekim pozicijama i zato usporavaju omladinski aktivizam mladih.

Koji bi bio mehanizam uključivanja mladih? Da li ste čuli za skupštinski savet pri skupštini grada Novog Sada?

Nisu čuli.

Iz ugla političke organizacije, čim se spomene skupština, ljudima se odmah diše kosa na glavi, jer zamisljaju situaciju gde je bilo kakav dijalog onemogućen i sve je to tako destimulativno. Mešutim, mehanizam je dijalog i to je upravo ono što se sad dešava.

Da se u takvom okruženju govori o nekim širim problemima.

Ne bi tom problemu pristupili sa neke druge strane, jer je to neki utopijski primer. Prva prepreka u tome da omladina ima svoju inicijativu, autonomiju, reč ćete naći u svojoj kući. To da ja imam neki glas bilo gde gde je relevantno, prvu prepreka je u svojoj stranci.

Poenta je da se pokaže mladima da to postoji i da može da se napravi promena.

Tek tad će se dobiti povratna informacija.

Potreban je posrednik unutar organizacije da se to sredi, i da se omladini pokaže da može da menja, da je realno da se ostvare ciljevi.

Da li ste čuli za NOF?

Da, čuli su.

Šta se tamo dešava?

Forum gde je formalno ili neformalno organizovana udruženja građana utiču na donosiocce odluka, na razne načine, putem raznih projekaa, inicijativa, skretanja paćnje, alarmiranja medija, kao i mesto gde se vodi kvalitetan dijalog. Pored mladih i koji se politički angažuju ja to vidim i kao Crème de la Crème omladine koja se angažuje za bolje sutra.

Upravo se taj deo omladinskih organizacija bavi i donošenjem lapa. To je 60 organizacija koje su radile na tome.

Šta mislite o participaciji mladih i koliko je vama kao mladima u strankama dozvoljeno da participirate? I šta mislite o tome?

Uvažava se, mada kada treba da se izađe na neku veću konferenciju se blokira naše mišljenje.

Moja politička organizacija je suštinski nova i celokupna infrastruktura tek treba da se uspostavi, međutim u okviru novosadskog odbora se gleda da mladi u potpunosti imaju prostora da iskažu svoje mišljenje i da ravnopravno učestvuju.

Šta se dešava na lokalnu?

Ja sam jedini ispod 50 godina a da je član partije. Kad su bitnija zasedanja normalno da će stariji imati glavnu reč. A što se tiče širenja svesti i aktivizma, dosta je veliki odziv mladih članova. Na nama je da širimo ideje. Ljudi dosta pozitivno reaguju na nas. U konkretnom dodiru sa građanima su zastupljeni mladi, a ne stari.

Da li mladi iz kraja kada im je potrebno nešto (klupa, svetlo, park), da li znaju ome treba da se obrate i da li ih uopšte interesije?

Da bi mladi bili svesni da mogu da utiču, mora demokratija na državi da bude na visokom nivou. Moraju generalno ljudi da osete da svojim glasom nešto menjaju. Iz aktivnog vbiračkog prava proističe još milion stvari na koje mladi mogu da utiču. Naravno da su tih stvari više svesni stari nego mladi.

U srednjoj školi de dešavalo da ljudi dolaze i dele 2000 dinara za potpise, a da mladi ne znaju ni koga su podržali ni zašto.

Mladi nemaju svest ni da to postoji kao pravo, a ne kao mogućnost. Mi nemamo uopšte tu svst da mi možemo i menjamo sve te stvari, mi to vidimo kao nešto apstraktno.

Da li je to problem svake generacije mladih?

Novo kulturno naselje su primer da mladi kad hoće zaista mogu da se organizuju i da mogu da menjaju stvari.

Šta se dešava nakon kreiranja ideje? Kako se rešavaju stvari?

Sve je politika, primer apatičnosti mladih i njihova nezainteresovanost, kriva je politika u poslednjih nekoliko decenija. Imamo situaciju gde većina perspektivnih i ambicioznih odlazi iz ove zemlje.

Svaki vid angažovanja i uticanja na donosiocima odluka je politički aktivizam.

Najveći deo odgovornosti je na donosiocima odluka.

Da li bi situacija bila drugačija kad bi se mladim otvorio put ka donošenju odluka?

Da li dijalog mladih i donosioca odluka postoji? I kako da se uspostavi?

Mladi treba više da se uključe, postavljaju pitanja. Doći do donosioca odluka, tražiti mesto za stolom. Jer čak i kad se pita, osećaju se kao da su na smetnji. Borba protiv vetrenjača.

Dobar mehanizam bi bio da pripadnici političkih partija ne budu gadljivi na UG i obrnuto, i razvijanjem civilnog sektora se povećava demokratičnost u društvu. Kad bi vlas primetila da je u jeku osnivanje takvih pokreta i organizacija, i vlast bi priznala uticaj.

Trebalo bi uzeti i primer stvaranja nove države. Mnogo je rasparčano mladih na sve strane. Trebalo bi da jedan ustane i da krene da priča sa svima i da na njemu poznat način dođe do glavnog odmora.

Mi konstantno izbacujemo to iz naših ruku. Da stavimo mladima do znanja da smo mi, narod, donosioci odluka. To treba da bude omladini jasno.

Mehanizmi : Aktiviraćete omladinu tako što ćete vi dati primer, Sistematično i institucionalno sprovesti edukaciju, da omladinski funkcioneri u izbornim situacijama moraju da budu na listama.(mere pozitivne diskriminacije)

Da li mislite kad bi se napravili mehanizmi na lokalnom nivou, kada bi vi kao mladi političari pokušali da ne razmišljate samo kako funkcionišu struktura u stranci. Kad bi mladi preuzeli odgovornost, da li bi to smanjilo apatiju i nezainteresovanost i emigracije mladih?

Primer iz norveške - omladinski savet, svaka škola po jednog predstavnika u savet. To im je bila strategija za severne krajeve. Napravili su youth county council, idu u skupštinu i prezentuju svoje ideje.

Na primeru iz Norveške, trebalo bi shvatiti karakter naroda. Norveška je imala dva tri rata tokom celog postojanja.

Mislite da bi bilo delotvornije da inicijativa krene od mladih ili od uprave?

Od uprave.

Mladi nemaju svest da imaju inicijativnu. Treba da im se da to do znanja.

Da ste vi na poziciji uprave, kako bi vi krenuli sa tim?

Fingirati problem , koji je rešiv. I time bi im stavio do znanja da to može da se reši. Dati im mrvicu i ubaciti ih u telo koje te odluke donosi.

Oko svakog problema koji se tiče mladih, rešenje bi trebalo da bude nedopustivo bez konsultovanja sa mladima.

- **A šta ako budalu koja je interesentna deci edukuješ da deci prenese te stvari?**
- Vršnjačka edukacija
- Novi mediji u kombinacijij sa novim ljudima
- Ideja da se napravi konferencija na kojoj će youtuberi da pričaju o političkim temama.

Ako mladi ljudi smatraju da se politika zloupotrebljava, hajde da to spustimo na lokal.

Politika ne treba da se shvata samo tako.

Politika je koja će prava neko da ima kao youtuber u Srbiji, i koliko pekara ima u kvartu.

Samo se negativne stvari plasiraju u medije.

Plasirati nove medije

Sumacija : suština je da se poznaju strateški dokumenti, ali ne i lap. Apel je da se pročita i proširi dokument kolegama i u stranci. Jedan od koraka edukacije članstva u stranci.

Postoji problem u komunikaciji jer se ne zna ko je član saveta, ne zna se ko su ti ljudi. Mladi su vipe okrenuti republičkom nivou, a ne lokalom. Mladi bi trebalo da se bave više lokalom. Kada kao mladi u strankama preuzimaju odgovornost, onda bi trebalo da peuzmu na sebe rešenja odrešenih problema. Participacija je nešto što može da zadrži ljude u zemlji, u radu. Particiacija predstavlja odgovornost i ona predstavlja jedno od rešenja. Novi mediji i novi mehanizmi. Dati mladim aprvi korak u situaciji koja je čista od početka do kraja, pa onda malo manju podršku na drugom koraku, pa potpuno bez podrške za treći korak.

- Kreativnost, novi mediji, novi mehanizmi, inovativnost, konstruktivnost.
- Jedno je politička borba, drugo je preuzimanje odgovornosti
- Mladi trebalo na lokalnu da se aktiviraju, gde su ti mladi i gde je pozicija u zajednici, jer su pokrajina i republika apstraktne teritorije, institucije.